

Ben-Gurion University of the Negev
Ben-Gurion Research Institute for the Study of Israel and Zionism
The Israel Studies International MA Program
Spring Semester 2013

נשים וגברים/ נשיות וגבריות בשוק העבודה בישראל –
סוגיות אמפיריות, תיאורטיות ומתודולוגיות.

**Women and Men/Femininity and Masculinity in the Israeli Labor
Market – Empirical, Theoretical and Methodological issues.**

פרופ' דבורה ברנשטיין

2 נקודות זכות.

הקורס יינתן במתכונת של מיני קורס מרוכז, בו יתקיימו שבע פגישות של 4 שש"ס כל פגישה, במשך כשבועיים. הקורס יעסוק במושגי היסוד בתחום זה – 'עבודה' ו'מגדר', וידון בסוגיות המרכזיות הבאות: השתתפות נשים וגברים בשוק העבודה, יחסי הגומלין בין מגדר לאתניות ומעמד, סגרגציה תעסוקתית, תמורות בשוק העבודה והשלכותיהן המגדריות וכן שאלות של מדיניות בכלל וחקיקה בפרט. נדון בהיבטים השוואתיים בכל הסוגיות הנ"ל. כמו כן הקורס יעסוק בסוגיות מתודולוגיות על בסיס המאמרים והחומרים הראשוניים אליהם ייחשפו הסטודנטים – מחקר כמותני (סקרים ומפקדים), מחקר היסטורי (תיעוד ארכיוני) ומחקר איכותני (ראיונות).

The course will deal with the two basic concepts of 'work' (or 'labor') and 'gender'. The following major issues will be discussed: Labor force participation of men and women, interrelation of gender, ethnicity and class, occupational gendered segregation, as well as policy and legislation. The course will also deal with issues of research methodologies – quantitative research, historical research and qualitative research.

חובות הקורס:

השתתפות פעילה

קריאה

הכנת המטלות לקראת כל מפגש

מטלה סופית – תוסבר במהלך הקורס

מפגש ראשון.

חלק א- ליבון מושג העבודה ושוק העבודה.

חלק ב- ליבון מושג המגדר.

קריאה:

1. Hanna Herzog. (2006). **Analysis of the Economic Situation of Women in Israel**, Euromed Role of Women in Economic Life Program, 2006.

סקירה מקיפה אשר יש לעיין בה לקראת השעור הראשון וכן לקראת המפגשים הבאים על פי נושא המפגש.

2. חיה שטייר. (2005). "קשרי הגומלין בין עבודה בשכר לעבודה במשפחה", **סוציולוגיה ישראלית**, ז (1), 143-157.

מטלה:

הבאת פריט כלשהו (מוצר, מצרך, טקסט) שמאפשר לבטא או להאיר את מושג המגדר.

מפגש שני.

חלק א. השתתפות בשוק העבודה (labor force participation)

חלק ב. סגרגציה תעסוקתית על פי מגדר (Labor force segregation)

קריאה:

1. Barbara Reskin (1993). "Sex Segregation in the Workplace". **Annual Review of Sociology**, Vol. 19 : 241-270.

2. Paula England (2005). "Gender Inequality in Labor Markets: The Role of Motherhood and Segregation". **Social Politics** (Summer 2005) 12 (2): 264-288.

מטלה:

1. עיון בטבלאות השוואתיות בנושא השתתפות בשוק העבודה. הטבלאות מופיעות בחומר הקריאה
2. חיפוש באתרי אינטרנט רלבנטיים ועריכת טבלה השוואתית בנושא סגרגציה תעסוקתית.

מפגש שלישי

היבט היסטורי – תעסוקת נשים בתקופת היישוב.

קריאה:

1. דבורה ברנשטיין. (טרם ראה אור) "בשוק העבודה ובחנות, בבית ובחוץ – חיי עבודה של נשים מהגרות" (כתב יד, מתוך ספר העומד לראות אור).
2. **Deborah Bernstein**. 1987. The Women Workers' Movement in Pre-State Israel, 1919 – 1939. *Signs*, 12 (3), 454 – 470.
2. צפורה שחורי-רובין (2011), "ד"ר בת שבע יוניס-גוטמן: אם-טיפוס לרופאה ציונית בארץ-ישראל בשלהי התקופה העות'מאנית". ב-מגדר בישראל, מחקרים חדשים על מגדר ביישוב ובמדינה, בעריכת מרגלית שילה וגדעון כ"ץ, עיונים בתקומת ישראל, מכון בן גוריון.

מטלה:

עיון במצגת מסמכים בהתאם לשאלות מנחות שתועברנה מראש.

מפגש רביעי.

תהליכים מעצבים בעשורים האחרונים. מודרניזציה, ניאו-ליברליזם ומגדר.

קריאה:

1. פוגל-ביז'אווי, סילבייה (2005), "אם כל כך טוב, למה כל כך רע? נשים בשוק העבודה בעידן הגלובליזציה". סדרת נושא: ישראל בין כלכלה לחברה, עיונים בתקומת ישראל. המרכז למורשת בן-גוריון, אוניברסיטת בן-גוריון בנגב. עמ' 183-216
2. Valentine Mughadam (2005). "Women's Economic Participation in the Middle East, What Difference has the Neoliberal Policy Turn Made?" Journal of Middle East Women's Studies, Vol. 1 (1): 110-146.

מטלה :

העמקה בתחום עבודת הנקיון.

1. Bernstein D. (1986). "The Subcontracting of Cleaning Work: A Case in the Casualisation of Labor" Sociological Review, Vol. 34, pp. 396-422.

דיון על אופני הפרטה והשלכותיהם הממוגדרים.

מפגש חמישי

גבריות בשוק העבודה – דרך פריזמה של חצייה לעיסוקים או שירותים נשיים.

קריאה:

1. Simpson, Ruth (2004). "Masculinity at Work: The Experiences of Men in Female Dominated Occupations". **Work, Employment & Society** 18: 349-368.

מטלה:

דיון בראיונות של גברים בעיסוקים נשיים.

מפגש שישי

1. יחסי הגומלין בין מגדר – אתניות/לאום ומעמד בשוק העבודה.
2. **חלק א.** יוקדש לנשים ערביות בישראל. ראו דו"חות ברוקדייל (קיים גם באנגלית).
<http://brookdaleheb.jdc.org.il>
3. ג'ק חביב (2008). **אוכלוסייה הערבית בישראל, מאפיינים נבחרים בחינוך, בכלכלה, בבריאות ובחברה.**
4. יהודית קינג ואחרים. (2009). **תעסוקת נשים ערביות בנות 18-64.** ברוקדייל והג'וינט.

חלק שני. לקרוא שני פרקים מכתבי יד שונים המבוססים על ראיון נשים מזרחיות דור שני.

1. מתוך ספרה של פנינה מוצאפי-האלר.
2. מתוך ספרה של בברלי מזרחי.

מפגש שביעי

שאלות של חוק ומדיניות.

קריאה:

1. Hantrais, L. Ackers, P. (2005). "Women's Choices in Europe: Striking the Work-life Balance". **European Journal of Industrial Relations**, 11 (2), 197– 211.

מטלה:

לאתר חוק ישראלי רלבנטי. לעיין באתרי ממשלת ישראל ובאתר אדווה.